

ARBOEKO

BULLETIN 1/2020

PRAVIDELNÝ BULLETIN
PRO ODBORNOU
ZAHRADNICKOU
VEŘEJNOST A ZÁKAZNÍKY
FIRMY ARBOEKO

Vychází **3x ročně**
Zasílán **zdarma**
Náklad **5000 ks**

CO POTŘEBUJE ČESKÁ KRAJINA?

Vážení čtenáři,

s nástupem jara se vše začíná probouzet k životu a nabízí se otázka, co naše krajina vlastně potřebuje. Nejvíce rezonujícím tématem je voda. A není se čemu divit. Každý z nás určitě sleduje, jak málo vody v krajině zůstává. Letošní rok pro nás teprve začíná a my již dnes víme, že situace v letních měsících bude opět vážná. Zimní období obvykle přináší zlepšení pomocí velkého množství vody uloženého ve sněhu. Letošní teplotně nadprůměrná zima byla na srážky velmi slabá. V nížinách byla sněhová pokrývka pouze v řádech dnů a ani na horách zásoby vody ve sněhu nedosahují obvyklých hodnot. Deficit hladiny podzemních vod z předešlých let se tedy nepodařilo vyrovnat, dokonce dochází k jeho prohlubování.

Vyhledky odborníků na další léta nepřinášejí příliš naděje na větší množství srážek. Spíše se přiklání k mírnému posunu klimatu směrem k vyšším teplotám. Léta, kdy „zahradnický deštík“ pravidelně doplňoval stav vody v krajině během jara a podzimu, jsou postupně nahrazována léty s prudkými nárazovými dešti. A naše současná krajina není na tento posun připravena.

Na otázku, proč tomu tak je, se nabízí nejedna odpověď. Například taková, že vzniklou situaci zapříčinily proměny, kterými krajina prošla během předešlých desetiletí, nebo taková, že krajina přišla o schopnost zadržet a uchovat vlhkost. Jednou z možných odpovědí je i ta, že na místo pestré mozaiky krajinu nyní tvoří uniformní lány, a proto voda

rychleji stéká z půdy. Další možné odpovědi mají základ v tom, že dešťové srážky rychle odtékají regulovanými a narovnanými koryty, nebo že během několika desetiletí z českých polí zmizela většina remízků, mezí, větrolamů, malých mokřadů a dalších zelených bariér a mohli bychom takto pokračovat dále. Co ale můžeme udělat pro to, abychom se navrátili k funkčnímu modelu krajiny?

Můžeme zvětšit rozsah vodních ploch a délku toků. Můžeme zadržet vodu v krajině obnovením starých, případně zhotovením nových tůní a rybníčků a pomocí revitalizace zvětšit plochy rozlivů. Mokřady mají nejen pozitivní vliv na místní mikroklima, ale i na zvýšení biodiverzity. Zvýšení podílu zeleně v krajině ve správné skladbě v propojení se základními prvky územních systémů ekologické stability je jednou z neefektivnějších cest, ale ani to se neobejde bez transformace současného přístupu k zemědělství. V neposlední řadě je potřeba od těchto témat neodvracet zrak, vzdělávat se a vysvětlovat, jakým způsobem máme se svěřenou krajinou nakládat a jaké mají naše činy následky pro budoucí generace.

Vždyť jako zahradníci a krajináři se dokážeme podílet nejen na zlepšení stavu zeleně v krajině, ale můžeme toho pro přírodu udělat i daleko více.

Tak si držme pěsti a přejme si hodně zdaru v naší práci!

Martin Danzer

STROMY V ULICÍCH DOSTATEK MÍSTA PRO VŠECHNY

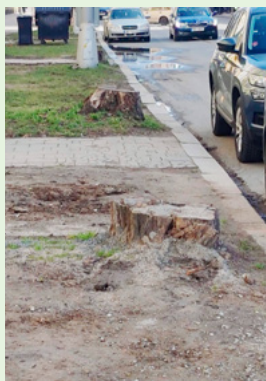
Přestavujeme vám nový miniseriál, ve kterém vám budeme postupně představovat praktické problémy, ale také různá praktická řešení pro stromy v ulicích.

Ochranná pásma inženýrských sítí a stromy

Jedním z největších technologických a právních konfliktů přetrvávajících již mnoho let je vztah zeleně či stromů a inženýrské sítě. Ve většině měst je tento problém v jakési fázi smíru či spícího konfliktu. Většina prostorových konfliktů je řešena na základě gentlemanské dohody mezi správci sítí a správci zeleně. V takových případech se hledá kompromis a musí ustoupit obě strany. Postupně zde představíme několik praktických postřehů nejen z různých měst v ČR, ale i z okolní Evropy, jak tuto situaci řešit.

Nekompromisní a silná ochrana zelených pásů bez sítí

Zde předkládáme základní princip, bez kterého nelze ve městě rozvíjet zeleň, jelikož vstoupení inženýrské sítě do doposud sítí nezabrané zelené plochy by se dalo s velkou nadsázkou přirovnat ke vstupu „okupační armády na vaše území“. Jakmile se tam totiž síť jednou dostane, již se ze zabraného území špatně dostává a problém pak začnou mít stromy. Staré stromy ještě dožijí, ale nové se už nevsadí, jelikož se tyto stromy nacházejí v ochranném pásmu sítí. V lepším případě se podaří se správci sítí docílit určitých kompromisů (například snížení počtu stromů, malokorunné stromy, keře na kmínku, omezování prokořenitelného prostoru atp.).

Města, která patří v kvalitě zeleně na špičku v regionu, přistupují v souvislosti se sítěmi velmi aktivně k ochraně zelených ploch a stromů. Často mají speciální týmy úředníků, v jejichž náplni práce jsou vztahy zeleně a sítí. V České republice je to například Zlín. Úspěšná města tak maximálně využívají možnosti, které současná legislativa nabízí. Situace není v oblasti legislativy ideální, ale nelze říct, že bychom byli zcela bezbranní. Důležité je být aktivní. Stejně tak je nesmírně důležitá stabilní kontrola síťářů, kteří se pohybují v zelených plochách (opravy, výměny atd.). Dohled musí zajistit aby dodržovali projekty, trasy a opatření, která požaduje odbor zeleně a další odbory města. Stává se totiž, že síť, která měla být podle projektu vedena v chodníku, je naopak vedena v zeleném pásmu v blízkosti stromů.

Levně a funkčně

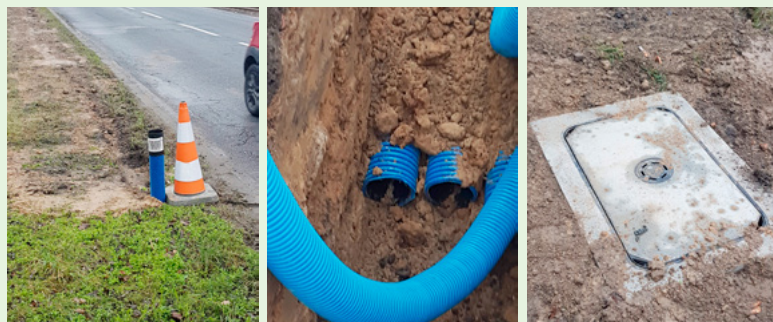
Potřeba pokládky zejména komunikačních kabelů je v posledních desetiletích extrémní. V souvislosti s příchodem 5G sítě, s nástupem elektrifikace dopravy a zvyšováním počtu malých elektráren na domech se bude počet kabelů v zemi neustále zvyšovat. Přitom budování kolektorů je velmi nákladné a rozhodně se bude používat jen ve velmi exponovaných a významných částech měst. Existují však i funkční levná řešení.

Využití chrániček na městské třídě v Poznani

Toto řešení je funkční, levné a snadno realizovatelné. Na takto upravenou plochu se potom mohou vrátit stromy bez omezení.

1. Městská třída s dožívajícími torzy stromů. Chránička je položena co nejbližší vozovce tak, aby bylo zachováno co nejvíce prostoru pro stromy.
2. Do hloubky přibližně 180 centimetrů jsou pokládány chráničky. Jedna bude s kabely, druhá bude rezervní.
3. Ve vzdálenosti 150 metrů je trasa opatřena jednoduchými šachtami. Pro případ poruchy kabelu nebude nutné prostor rozkopávat, ale vymění se nebo se opraví pouze poškozený segment.

Stanislav Flek

EVROPA V OBŘÍSTVÍ 2020

Ve dnech 14. a 15. ledna 2020 se konala v našem areálu v Obříství tradiční akce pro zahradnická centra – kontraktační výstava s názvem Evropa v Obříství 2020. Již 16. ročník proběhl v tradičním duchu. Návštěvníci měli možnost vybírat z 2362 vystavených vzorků rostlin, jež byly určeny pro prodej na jaře 2020. K dobré atmosféře výstavy přispělo také příznivé počasí, dobré jídlo a pití a v neposlední řadě i panující dobrá nálada.

Letošní výstavu navštívilo 765 lidí z 332 zahradnických firem, a to zejména z České republiky a ze Slovenska. Množství objednaných rostlin pak bylo nejvyšší v celé šestnáctileté historii této akce.

Děkujeme všem našim zákazníkům za jejich účast a za jejich objednávky!

Martin Procházka

ZAHRADNICKÉ FÓRUM

Nitrianske Záhradnícke fórum 2020 nesklamalo. 32 vystavovateľov prezentovalo svoje služby, 290 návštevníkov si vymieňalo skúsenosti, diskutovali a zabávali sa 12.-13. februára na 9. ročníku záhradníckej konferencie v Nitre

Ondrej Hanko

VACH

NOVINKY NA CASH&CARRY

VE OBŘÍSTVÍ

Každý rok se snažíme přijít s něčím novým. Letos jsme pro vás napěstovali zajímavé popínavky na speciálních treťáčích. Vysazené na zahradách nebo v nádobách na terasách je určitě nikdo nepřehlédne. Budete moci vybírat z actinidií a wistiarií. Také jsme výrazně rozšířili sortiment odolných vzrostlých rév a podařilo se nakontejnerovat větší počet solitérních magnolií.

Pro vaše pohodlí bude v Obříství, stejně jako loni, rozšířena pracovní doba o dubnové soboty a vzhledem k rychlému nástupu jara jsme přidali i sobotu poslední březnovou. V tyto dny si můžete pro zboží přijet mezi 7.30 a 15.00.

Těší se na Vás tým C&C Obříství

VE SMRŽICÍCH

Velkoobchodní prodejna Cash&Carry ve Smržicích prošla v zimě další rekonstrukcí, konkrétně se jednalo o plochy pro prodej solitérních keřů a dřevin na kmínku. Plocha byla kompletně obnovena včetně stojanů s většími rozestupy pro komfortnější nákup.

Nyní je prodejna navezena nejen celým spektrem naší produkce, ale i rostlinami z dovozu. Letos věnujeme opět větší prostor trendům, jako je prodej ovocných dřevin, nebo trávám (travinám) a trvalkám. Nezapomínáme ani na doplňkový materiál a služby. V době vrcholení zahradnické sezony (v březnu a v dubnu) bude otevřeno i v sobotu od 7.30 do 12.00 hodin.

Těší se na Vás tým C&C Smržice

CO DĚLÁME V NAŠICH ŠKOLKÁCH

Kontejnerovna – sázení drobného ovoce a ovocných stromků

Okrasná školka Obříství – dobývání balových a prostokolenných stromů

ARBOEKO V POLSKÉ POZNANI

V termínu 13. až 15. února 2020 firma Arboeko vystavovala na největším polském zahradnickém veletrhu Gardenia v Poznani. V několika halách se prezentovaly převážně polské firmy, nechyběly ale ani firmy holandské, belgické a německé. Veletrh měl široké zaměření. Vystavovali například producenti mladých rostlin, školkařské firmy, dále se předváděla zahradní a pěstitelská technika, floristika. Program byl letos obohacen rovněž o zajímavé přednášky. Během výstavy jsme na našem stánku přivítali jak mnoho stávajících, tak i nových zákazníků.

Adam Coufal

SÁZÍME BUDOUCNOST PROJEKT, KTERÝ STOJÍ ZA POZORNOST

Nadace Partnerství spustila další zajímavý víceletý projekt Sážíme budoucnost. Smyslem projektu je vysadit během příštích let až 10 milionů stromů mimo les. Přitom projekt klade důraz nejen na výsadbu, ale také na následnou péči o výsadby, což vidíme jako velmi důležité.

Více informací naleznete na portále www.sazimebudoucnost.cz

Stanislav Flek

ZELENÁ MEZIŘADÍ VE SMRŽICÍCH

Sucho, nedostatek vody, hynoucí lesy, drastický úbytek množství hmyzu, gradace škůdců, rezidua chemických přípravků. Těmito apokalyptickými tématy jsme v současnosti atakováni téměř každodenně.

Pojem klimatické změny mocně rezonuje sdělovacími prostředky a sociálními sítěmi. Mnoho osob již podlelo některému ze stádií tzv. klimatického žalu, který je psychology přirovnáván k vyrovnávání se s nevyléčitelnou nemocí u člověka.

Na pranýři je i současné zemědělství, které dle názorů většiny laické veřejnosti vrtochy klimatu jen zhoršuje. Ať už jsou tyto názory opodstatněné, či ne, faktem je, že současná zemědělská výroba řadu výše zmíněných trendů zhoršuje a některé i přímo způsobuje.

Také v našich školkách vnímáme tyto problémy. Mohli bychom obligátně tvrdit, že pěstujeme stromy, které přece slouží ke zmírnění klimatických extrémů. To ale nestačí. Zamýšlíme se i nad samotnou cestou, na jejímž konci je dopěstovaný strom. Nedá se naše hospodaření dělat lépe?

S vědomím těchto problémů jsme vloni naši pozornost upřeli na půdu. Efekt se dostavil na jaře, kdy se některá meziřadí, donedávna obhospodařovaná tzv. černým úhorem, zazelenala a bohatě zakvetla. Pozornější kolemjdoucí mohl ve školce zahlédnout dosud nevidané - svěže zelené pásy mezi řádky stromů a kvetoucí pásy bylinných směsí, ve kterých doslova bujel život.

Naším cílem bylo vyzkoušet souběžné pěstování stromů a specifických druhů rostlin v meziřadí. Inspiraci jsme z části našli

u našich kolegů vinařů a ovocnářů, kteří se rozhodli jít cestou integrované a ekologické produkce. Ozeleňování meziřadí je však v současnosti běžné i v předních školkách západní Evropy. Není to tedy slepá ulička, spíše v našich končinách málo vyšlapaná cesta.

Náš pokus zahrnoval plochu asi jednoho hektaru, vyzkoušeli jsme druhově bohaté směsi i prostý travní výsev. Výsledky pokusu dopadly dobře, byť nám do nich promluvalo extrémní jarní sucho, které místy zapříčinilo špatné vzházení osiva směsí. Během roku jsme postupně zjišťovali další detaily, které nám pomohly rozhodnout se k tomuto systému v rámci našich školek postupně přejít.

Co si od částečného ozeleňování slibujeme? Efektů je mnoho - zabránění větrné a vodní erozi, zlepšení struktury a retenčních schopností půdy, markantní zvýšení aktivity půdních organismů, přilákání prospěšného hmyzu, který může udržet případné škůdce na únosné míře, aktivizace mykorrhizních hub, které mohou pomoci zpřístupnit živiny a vodu z mikropórů, atd. Všechny tyto efekty by měly vést k přirozenému posílení vitality cílových rostlin, tedy stromů.

Pokud jste dočetli až sem, určitě namítnete: „Říkáte květy..., ale co včely a postřiky?“ nebo: „Není problém v konkurenci o vodu?“ Odpověď je nejednoznačná. Nekonvenční způsoby hospodaření jsou jistě těžší, vyžadují mnohanásobně větší znalosti a z počátku

i velké úsilí do problematiky proniknout. Je to však i o přesvědčení o správnosti postupů šetrných k přírodě a o hledání způsobů, jak to dělat jinak. Ke včelám lze podotknout to, že existují školky, ve kterých mají včelaři své úly a pochvalují si pestrou pastvu, kterou mohou svým včelám dopřát po značnou část roku. Existují biologické přípravky, které lze užít v boji proti škůdcům a které zároveň neohrožují necílové organismy. Věříme, že do budoucna se bude nabídka těchto prostředků rozšiřovat.

Co se týče konkurence mezi bylinami a stromy, je třeba vzít v potaz, že stromy jsou v městském prostředí denně vystavovány stresovým faktorům, které mohou ovlivnit jejich vzhled, růst a vitalitu. Domníváme se, že stromy rostoucí v mírně konkurenčním prostředí budou lépe adaptovány na horší podmínky v místech konečné výsadby. Navíc dnes již existují postupy, které umožňují řídit míru konkurence mezi stromy a výsevy bylin.

Cesta k přechodu na popsany způsob hospodaření nebude jednoduchá. U srdce nás však může hrát myšlenka, že kromě úspěšně dopěstovaných stromů uděláme službu přírodě, krajině a prostředí, ve kterém žijeme.

Martin Prokeš

